

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 259/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **JUDr. Jozefa Beňa, PhD.**, Námestie sv. Egídia 40/93, Poprad, správcu konkurznej podstaty úpadcu IE group, a. s. v konkurze, Hlavná 50, Prešov, IČO 36 518 531, zastúpeného advokátskou kanceláriou IKRÉNYI & REHÁK, s. r. o., Šoltésovej 2, Bratislava, IČO 36 854 808, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 4Cbi/18/2017 z 25. novembra 2020, proti postupu a uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 2CoKR/1/2021 z 1. júla 2021 a proti postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Obdo/95/2021 z 20. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté uznesenia a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

2. Sťažovateľ sa ako žalobca žalobou podanou 14. júla 2017 na okresnom súde domáhal voči žalovanému [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „žalovaný“), podľa ustanovenia § 58 a § 60 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) neúčinnosti právneho úkonu bez primeraného protiplnenia, alternatívne ukracujúceho právneho úkonu a poskytnutia peňažnej náhrady vo výške 26 299,50 eur. Konanie bolo vedené na okresnom súde pod sp. zn. 4Cbi/18/2017.

3. Podaním zo 4. novembra 2019 označeným ako „*Návrh na odročenie pojednávania nariadeného na deň 5. novembra 2019 o 09.00 hod.*“ sťažovateľ po odkonzultovaní predkladaného návrhu

so žalovaným (písomne zachytený zhodný návrh sporových strán na odročenie pojednávania tvoril prílohu k podaniu) požiadal súd o odročenie pojednávania nariadeného na 5. november 2019 (ďalej len „návrh na odročenie pojednávania“). Odkázal pritom na ustanovenie § 163 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a odôvodnil ho prebiehajúcimi odvolacími konaniami v skutkovo a právne totožných sporových veciach vedených pred okresným súdom pod sp. zn. 1Cbi/20/2017, 1Cbi/21/2017, 1Cbi/23/2017, 2Cbi/19/2017, 2Cbi/20/2017, 2Cbi/21/2017 a sp. zn. 2Cbi/22/2017, ktoré neboli v tom čase rozhodnuté a ktorých výsledok mal byť významný aj pre predmetné sporové konanie.

4. Uznesením č. k. 4Cbi/18/2017-116 z 5. novembra 2019 okresný súd konanie prerušil na 4 mesiace (ďalej len „uznesenie o prerušení konania“). Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 10. januára 2020.

5. Podaním z 20. novembra 2020 sťažovateľ žiadal súd prvej inštancie, aby nariadil termín pojednávania v predmetnej veci a vo veci rozhodol.

6. Pretože uvedené podanie bolo podané po uplynutí 6 mesiacov od právoplatnosti uznesenia a prerušení konania a žiadna zo sporových strán nepodala návrh na pokračovanie v konaní v tejto lehote (t. j. do 10. júla 2020), okresný súd napadnutým uznesením konanie zastavil a sporovým stranám nepriznal náhradu trov konania.

7. O odvolaní sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu a sporovým stranám nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

8. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ 29. septembra 2021 dovolanie, ktoré bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté z dôvodu, že dovolací súd v prejednávanej veci nezaznamenal nesprávny procesný postup okresného a krajského súdu znemožňujúci sťažovateľovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ vytýka okresnému súdu, že prerušil konanie podľa ustanovenia § 163 CSP, aj keď podľa neho z návrhu na odročenie pojednávania nevyplývalo, že by dôvodom podania tohto návrhu mali byť mimosúdne rokovania strán alebo strata záujmu na pokračovaní v konaní. Jediným dôvodom podania návrhu na odročenie pojednávania boli prebiehajúce odvolacie konania v právne aj skutkovo totožných veciach, a preto považoval sťažovateľ za daných okolností správny taký postup okresného súdu, ktorým by prerušil konanie podľa ustanovenia § 164 CSP, sledujúc princíp hospodárnosti konania. Zastavenie konania okresným súdom bez dispozičného úkonu sťažovateľa ako žalobcu za aplikácie § 163 CSP namiesto § 164 CSP považuje sťažovateľ za zamedzenie sťažovateľovi v prístupe k súdu. Sťažovateľ kladie dôraz na skutočnosť, že podľa neho v prejednávanej veci neexistoval podklad na prerušenie konania súdom prvej inštancie podľa ustanovenia § 163 CSP.

10. Sťažovateľ tvrdí, že s ohľadom na skutočnosť, že konanie bolo prerušené na 4 mesiace, uplynutím tejto doby prerušené viac nebolo, a súd mal preto vo veci ďalej konať. Zároveň tým, že

už podľa názoru sťažovateľa konanie prerušené nebolo, nebol splnený základný predpoklad na zastavenie konania spočívajúci v naplnení hypotézy právnej normy podľa § 163 ods. 2 CSP (ak je konanie prerušené). Uplynutím doby, počas ktorej bolo konanie na súde prerušené, nemožno podľa sťažovateľa od sporových strán spravodlivo požadovať, aby podali návrh na pokračovanie v konaní, pretože v tom čase už konanie podľa neho prerušené nie je.

11. Zároveň sťažovateľ argumentuje absenciou riadneho odôvodnenia v napadnutých rozhodnutiach všeobecných súdov v otázke splnenia procesných podmienok na zastavenie konania, ktorá má za následok vadu nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti. Naplnenie dovolacieho dôvodu napokon spočívalo aj v nesprávnom znení výroku napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým súd prerušil konanie na 4 mesiace. Týmto svojím výrokom podľa sťažovateľa súd prvej inštancie vylúčil možnosť zastaviť konanie podľa § 163 ods. 2 CSP. Prerušenie konania na dobu určitú, ktorá je kratšia, ako je lehota na podanie návrhu na pokračovanie v konaní vyjadrená v § 163 ods. 2 druhej vete CSP (menej ako 6 mesiacov), nie je podľa názoru dovolateľa prerušením konania plne súladným s ustanovením § 163 z hľadiska následnej možnosti zastavenia súdneho konania podľa § 163 ods. 2 CSP.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je argumentácia sťažovateľa, podľa ktorej všeobecné súdy nesprávne rozhodli o zastavení súdneho konania aplikáciou ustanovenia § 163 ods. 2 CSP, pričom sa nevysporiadali s tvrdeniami a argumentáciou sťažovateľa o tom, že toto ustanovenie nebolo možné v danom prípade aplikovať.

III.1. K namietanému porušeniu práv okresným súdom a krajským súdom:

13. Ústavný súd poukazuje na čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Uvedený princíp subsidiarity bol rovnako premietnutý aj do § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), v zmysle ktorého ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

14. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnuté uznesenie a postup okresného súdu boli predmetom konania pred krajským súdom na základe odvolania sťažovateľa. Pre rozhodnutie ústavného súdu v danej časti je teda podstatné, že napadnuté uznesenie a postup okresného súdu bol podrobený zákonnému prieskumu zo strany odvolacieho súdu. Uvedená skutočnosť tak vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu, a preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

15. Postup a napadnuté uznesenie krajského súdu boli predmetom dovolacieho konania pred najvyšším súdom na základe dovolania sťažovateľa, pričom argumenty uplatnené sťažovateľom v dovolaní v rámci uplatneného dôvodu prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP sú v podstate zhodné s argumentáciou sťažovateľa obsiahnutou v tejto ústavnej sťažnosti. Napadnuté uznesenie a postup krajského súdu boli teda rovnako podrobené zákonnému prieskumu zo strany dovolacieho údu. Aj v tomto prípade je preto vylúčená právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv najvyšším súdom:

16. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne, resp. svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

17. Ústavný súd stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné.

18. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil ustanovením § 420 písm. f) CSP.

19. Podľa § 163 ods. 1 CSP ak strany zhodne navrhnú prerušenie konania alebo zhodne navrhnú odročenie pojednávania, súd konanie preruší najmenej na tri mesiace.

20. Podľa § 163 ods. 2 CSP ak je konanie prerušené, súd v ňom pokračuje na návrh ktorejkoľvek strany. Ak sa návrh na pokračovanie v konaní nepodá do šiestich mesiacov od právoplatnosti uznesenia o prerušení konania, súd konanie zastaví.

21. Podľa § 164 CSP ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

22. Podľa § 165 ods. 1 CSP len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd v konaní i bez návrhu.

23. Podľa § 165 ods. 2 CSP ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa procesné úkony; plynúce procesné lehoty sa prerušujú. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova.

24. V konkrétnom prípade ústavný súd posúdil súlad napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v kontexte zaručenia práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Na tento účel sa ústavný súd oboznámil s obsahom uznesenia najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd dovolanie podané sťažovateľom odmietol.

25. Dovolací súd v napadnutom uznesení poukázal na samotný text návrhu žalobcu na odročenie pojednávania zo 4. novembra 2019, v ktorom sťažovateľ vyslovne odkazuje na ustanovenie § 163 ods. 1 CSP s tým, že k návrhu priložil aj písomne zachytený zhodný návrh žalovaného na odročenie pojednávania zo 4. novembra 2019, v ktorom sa tento stotožnil s argumentáciou uvedenou v návrhu. Dovolací súd pri zohľadnení týchto skutočností konštatuje správnosť postupu okresného súdu, ktorý rozhodol napadnutým uznesením v zmysle zhodných návrhov na odročenie pojednávania sporových strán a odkazu na ustanovenie § 163 ods. 1 CSP. Zároveň dopĺňa, že pokiaľ strany zhodne navrhnú odročenie pojednávania alebo prerušenie konania, konajúci súd nemá priestor na posudzovanie, či konanie prerušiť alebo nie, pretože mu zákon ukladá povinnosť takémuto zhodnému návrhu sporových strán vyhovieť v podobe uznesenia o prerušení konania na dobu nie kratšiu ako 3 mesiace. Vydaním uznesenia podľa § 163 ods. 1 CSP dochádza len k vyhovaniu zhodnému návrhu sporových strán, pre ktorý prípad zákonodarca vylúčil možnosť podať odvolanie. Vedomosť sťažovateľa o tom, čoho sa predloženým návrhom na odročenie pojednávania domáhal, považoval dovolací súd za preukázané a nespochybniteľné.

26. Najvyšší súd uvádza, že súd, ktorý postupuje podľa § 163 ods. 1 CSP, v zásade nemá ani právomoc skúmať dôvod podania zhodného návrhu sporových strán na odročenie pojednávania alebo prerušenie konania, ale len mu vyhovieť vo forme uznesenia o prerušení konania na obdobie minimálne 3 mesiacov. Okrem toho dovolací súd upozornil, že už v samotnom uznesení, ktorým konanie súd prvej inštancie prerušil, boli sporové strany o možnosti zastavenia konania pre prípad nekonania (nepodania návrhu na pokračovanie v konaní po lehote) poučené. Pretože bol sťažovateľ aktívny pri podaní zhodného návrhu na odročenie pojednávania výslovne podľa § 163 ods. 1 CSP, dovolací súd konštatuje jeho povinnosť postupovať aktívne aj po tom, ako uplynula doba, počas ktorej bolo konanie prerušené. Tvrdenie sťažovateľa, že súd prvej inštancie mal po uplynutí štyroch mesiacov konať, je účelové, pričom dovolací súd upozornil, že na situáciu v zmysle § 164 CSP sa aplikuje odlišný režim, ako je tomu pri § 163 CSP, kde platí dispozičný princíp.

27. K žalobcom tvrdenému nesplneniu základného predpokladu pre zastavenie konania v zmysle hypotézy § 163 ods. 2 CSP dovolací súd upozornil, že toto sa vzťahuje na možnosť ktorejkoľvek strany podať návrh na pokračovanie v konaní aj pred uplynutím trojmesačnej lehoty podľa § 163 ods. 1 CSP. Základným predpokladom pre spočívanie konania v tomto prípade je totiž existencia konsenzu oboch sporových strán, pričom tento predpoklad odpadá, ak jedna zo sporových strán prejaví vôľu v konaní pokračovať.

28. Najvyšší súd dospel k záveru, že procesným postupom odvolacieho súdu ani súdu prvej inštancie nedošlo v konaní k vade, ktorá by znemožnila sťažovateľovi realizovať jeho práva, tzn. nedošlo na strane sťažovateľa k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP. Konštatoval, že napadnuté uznesenie krajského súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP tak z formálneho, ako aj obsahového hľadiska, a preto ho nemožno

považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie uznesenia zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, jednotlivé časti odôvodnenia a ich obsahová (materiálna) náplň zakladá v súhrne jeho zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Sťažovateľ s ohľadom na uvedené podľa názoru najvyššieho súdu nedôvodne namietal existenciu väd zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, a preto dovolanie sťažovateľa podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné odmietol.

29. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd dal jasnú, zrozumiteľnú a vyčerpávajúcu odpoveď na všetky skutkovo, ako aj právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Skutkové a právne závery uvedené v odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nie sú podľa názoru ústavného súdu v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy, a preto ich nemožno považovať za odporujúce citovaným článkom ústavy a dohovoru. Vzhľadom na to nemožno tieto skutkové a právne závery označiť za nepreskúmateľné a za svojvoľné, vybočujúce z rámca uvedeného zákonného ustanovenia, a preto ich ústavný súd nemá dôvod ani oprávnenie prehodnocovať, ani ich prípadne nahrádzať vlastnými.

30. Na potvrdenie správnosti prijatých záverov poukázal najvyšší súd na uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 496/2018, kde bola riešená skutkovo obdobná situácia. Podľa tohto uznesenia ustanovenie § 163 ods. 1 CSP upravujúce procesnú situáciu prerušenia konania, ako aj ustanovenie § 163 ods. 2 CSP upravujúce procesnú situáciu pokračovania v prerušenom konaní, sú ovládané dispozičným princípom. Znamená to, že tak pre rozhodnutie o prerušení konania, ako aj pre rozhodnutie o pokračovaní v prerušenom konaní sa vyžaduje úkon (podanie návrhu) zo strany oboch, resp. jednej zo strán sporu. Nevyužitie možnosti „oživiť“ spočívajúce konanie stranou sporu podaním adresovaným príslušnému všeobecnému súdu splňajúcim tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti v súlade s príslušnými ustanoveniami CSP, je nevyhnutne spojené s pre ňu negatívnymi dôsledkami.

31. Nedostatok procesnej aktivity strany sporu nemožno práve v dôsledku dispozičného princípu, ktorý ovláda nielen začatie konania, ale aj procesnú situáciu pokračovania v konaní, ktoré bolo prerušené na základe zhodného návrhu strán sporu, nahrádzať aktivitou samotného všeobecného súdu.

32. Podľa ústavného súdu je z ústavného hľadiska akceptovateľný záver najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu o tom, že neexistujú vady zmätočnosti v postupe všeobecných súdov, ktoré po naplnení podmienok ustanovených v hypotéze príslušnej právnej normy konanie v dôsledku absencie relevantného úkonu niektorej zo strán konania, obsahom ktorého by bol prejav vôle pokračovať v prerušenom konaní, zastavili.

33. Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2Obdo/95/2021 a jeho uznesením z 20. decembra 2021 a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

34. S ohľadom na už uvedené tak ústavnému súdu neostávalo iné, než uzavrieť, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nevykazuje žiadny ústavnoprávny deficit, ktorý by odôvodňoval zásah ústavného súdu. Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu s ohľadom na všetky uvedené

skutočnosti nepochybil, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

35. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2022

Peter Straka
predseda senátu